

Vec C-170/21

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

15. marec 2021

Vnútroštátny súd:

Sofijski rajonen sad

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

15. marec 2021

Navrhovateľka:

Profi Credit Bulgaria EOOD

Dlžník v konaní vo veci samej:

T. I. T.

Predmet konania vo veci samej

Návrh navrhovateľky na vydanie platobného rozkazu podľa § 410 Graždanski procesualen kodeks (Občiansky súdny poriadok, ďalej len „GPK“) z dôvodu pohľadávky voči dlžníkovi týkajúcej sa peňažných súm, ktorá sa skladá z istiny, zmluvných úrokov, odmeny za nákup balíka doplnkových služieb, ako aj úrokov z omeškania vyplývajúcich zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi zmluvnými stranami.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Výklad článku 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Článok 267 ZFEÚ

Prejudiciálne otázky

1. Má sa článok 6 ods. 1 smernice 93/13/EHS vykladať v tom zmysle, že súd je v konaniach, ktorých účastníkom nie je dlžník až do vydania súdneho platobného rozkazu, povinný *ex offio* preskúmať nekalú povahu zmluvnej podmienky a neuplatniť ju, ak má podozrenie, že je nekalá?
2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku: Je vnútroštátny súd povinný v celom rozsahu zamietnuť návrh na vydanie súdneho rozhodnutia, ktorým sa uloží povinnosť zaplatiť určitú sumu, ak je časť nároku založená na nekalej zmluvnej podmienke, ktorá má vplyv na stanovenie výšky uplatneného nároku?
3. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku a zápornej odpovede na druhú otázku: Je vnútroštátny súd povinný zamietnuť návrh na vydanie súdneho rozhodnutia, ktorým sa uloží povinnosť zaplatiť určitú sumu, pokiaľ ide o tú časť nároku, ktorá je založená na nekalej podmienke?
4. V prípade kladnej odpovede na tretiu otázku: Je súd povinný – a ak áno, za akých podmienok – *ex offio* zohľadniť následky nekalej povahy určitej podmienky, ak sú dostupné informácie o platbe, ktorá je založená na tejto podmienke, okrem iného tak, že túto platbu započíta s inými, neuhradenými dlhmi vyplývajúcimi zo zmluvy?
5. V prípade kladnej odpovede na štvrtú otázku: Je vnútroštátny súd viazaný pokynmi súdu vyššieho stupňa, ktoré sú podľa vnútroštátneho práva záväzné pre súd, ktorého rozhodnutie sa skúma, ak tieto pokyny nezohľadňujú následky nekalej povahy určitej podmienky?

Uvádzané právne predpisy Únie a judikatúra Únie

Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, článok 6 ods. 1.

Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-243/08 [pozri výrok]

Uvádzané vnútroštátne právne predpisy a vnútroštátna judikatúra

1. Graždanski procesualen kodeks (Občiansky súdny poriadok, ďalej len „GPK“)

§ 278. [Toto ustanovenie sa týka sťažností. Sťažnosti sa prejednávajú na neverejnom zasadnutí. Uznesenie o sťažnosti vydané na tomto zasadnutí je pre súd nižšieho stupňa záväzné.]

§ 410. (1) *Navrhovateľ môže navrhnúť vydanie platobného rozkazu:*

1. *z dôvodu peňažných pohľadávok alebo pohľadávok týkajúcich sa zastupiteľných vecí, ak má rajonen säd [okresný súd] právomoc rozhodnúť o nároku,*

[2. *z dôvodu vydania hnuteľnej veci]*

(2) *Písomné vyhotovenie návrhu musí obsahovať návrh na vydanie exekučného príkazu a splňať podmienky stanovené v § 127 ods. 1 a 3 a v § 128 bodoch 1 a 2.*

...

(3) *(nové – DV č. 100 z roku 2019) Ak pohľadávka vyplýva zo spotrebiteľskej zmluvy, k návrhu treba pripojiť zmluvu, ak je vyhotovená písomne, spolu so všetkými prílohami a zmenami, ako aj prípadné všeobecné obchodné podmienky, ktoré sú jej súčasťou.*

§ 411. *Návrh sa musí podať na rajonen säd [okresný súd], v obvode ktorého má dlžník trvalé bydlisko alebo sídlo [lehota na preskúmanie miestnej príslušnosti]. Návrh proti spotrebiteľovi sa podáva na súde, v obvode ktorého má spotrebiteľ aktuálne bydlisko, a ak jeho aktuálne bydlisko nie je známe, [na súde], v obvode ktorého má trvalé bydlisko. [postup pri podaní návrhu na nepríslušnom súde].*

(2) *Súd preskúma návrh na prípravnom zasadnutí a v lehote podľa odseku 1 vydá platobný rozkaz s výnimkou nasledujúcich prípadov:*

1. *návrh nesplňa podmienky uvedené v § 410 a navrhovateľ neodstráni chyby do troch dní od oznámenia,*

2. *návrh je v rozpore so zákonom alebo dobrými mravmi,*

3. (nové – DV č. 100 z roku 2019) pohľadávka je založená na nekalej podmienke v spotrebiteľskej zmluve alebo existuje dôvodné podozrenie, že je založená na takej podmienke,

4. a 5. [Tieto ustanovenia sa týkajú prípadu, keď dlžník nemá trvalé bydlisko v Bulharsku alebo nevykonáva činnosť v Bulharsku.]

(3) Ak sa návrhu vyhovie, súd vydá platobný rozkaz, ktorého rovnopis sa doručí dlžníkovi.

§ 413. (1) Proti platobnému rozkazu nie je prípustný opravný prostriedok okrem časti týkajúcej sa trov konania.

(2) Proti uzneseniu, ktorým sa návrh na vydanie platobného rozkazu v celom rozsahu alebo čiastočne zamietne, môže navrhovateľ podať sťažnosť. Nie je potrebné pripojiť rovnopis na doručenie.

§ 414. (1) Dlžník môže písomne podať proti platobnému rozkazu alebo proti jeho častiam odpor. [odôvodnenie odporu]

(2) Odpor sa musí podať do jedného mesiaca od doručenia platobného rozkazu. Túto lehotu nemožno predĺžiť.

§ 415. (1) Súd odkáže navrhovateľa na možnosť podať žalobu v nasledujúcich prípadoch:

1. ak bol odpor podaný včas,
2. [doručenie, ak nemožno zistiť, kde sa dlžník zdržiava],
3. ak súd zamietol návrh na vydanie platobného rozkazu.

(2) Ak súd v prípade uvedenom v odseku 1 bode 2 odkázal na možnosť podať žalobu, nariadi predbežné zastavenie exekúcie, pokiaľ bol vydaný exekučný príkaz podľa § 418.

(3) Žaloba podľa odseku 1 bodov 1 a 2 je určovacou žalobou a žaloba podľa bodu 3 je žalobou na plnenie.

(4) Žaloba sa musí podať do jedného mesiaca od oznámenia [informácie o súdnom poplatku]

(5) Ak navrhovateľ nepredloží nijaké dôkazy o včasnom podaní žaloby, súd určí, že platobný rozkaz a exekučný príkaz vydaný podľa § 418 sú v celom rozsahu alebo čiastočne neplatné.

§ 416. Ak sa odpor nepodá včas [alebo dôjde k jeho späťvzatiu alebo súd určil existenciu pohľadávky], platobný rozkaz sa stane právoplatným. [vydá sa exekučný príkaz]

§ 422. (1) Žaloba o určenie existencie pohľadávky sa považuje za podanú v okamihu, keď bol doručený návrh na vydanie platobného rozkazu, ak bola dodržaná lehota podľa § 415 ods. 4.

(2) Podanie žaloby podľa odseku 1 nemá za následok zastavenie predbežnej exekúcie. ...

(3) Ak sa žaloba zamietne právoplatným rozsudkom, exekúcia sa zastaví. ...

(4) Ak sa žaloba zamietne z dôvodu nevyožiteľnosti pohľadávky, nevydá sa opakovaný exekučný príkaz.

2. Zakon za zadalženiata i dogovorite (zákon o záväzkoch a zmluvách, ďalej len „ZZD“)

§ 76. (1) Ak je niekto povinný poskytnúť tej istej osobe viaceré plnenia rovnakého druhu, môže – pokiaľ exekúcia nepostačuje na splatenie všetkých pohľadávok – určiť, ktorú z nich splatí. Ak neurčí žiadnu pohľadávku, splatí sa jeho najvyššia pohľadávka. V prípade viacerých pohľadávok rovnakej výšky sa splatí najstaršia z nich, a ak všetky vznikli súčasne, splatí sa každá pohľadávka pomerne.

(2) Ak exekúcia nepostačuje na splatenie úrokov, nákladov a istiny, najprv sa splatia náklady, potom úroky a nakoniec istina.

3. Zakon za potrebitelskia kredit (zákon o spotrebiteľskom úvere, ďalej len „ZPK“)

§ 9. (1) Zmluva o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou veriteľ poskytuje alebo sľubuje poskytnúť spotrebiteľovi úver vo forme pôžičky, odloženej platby alebo inej podobnej finančnej pomoci. [výnimky]

(2) Zmluvnými stranami zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú spotrebiteľ a veriteľ.

(3) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere nekoná v rámci svojej obchodnej, podnikateľskej alebo profesijnej činnosti.

(4) Veriteľ je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje alebo sľubuje poskytnúť úver v rámci svojej obchodnej, podnikateľskej alebo profesijnej činnosti.

§ 10a. (1) Veriteľ môže žiadať od spotrebiteľa poplatky a provízie za doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere.

(2) Veriteľ nemôže žiadať poplatky alebo provízie za činnosti súvisiace s vyplatením a správou úveru.

(3) Veriteľ môže žiadať poplatky a/alebo provízie za tú istú činnosť iba raz.

(4) *Spôsob, výška a činnosť, za ktorú sa žiadajú poplatky a/alebo provízie, musia byť jasne a jednoznačne určené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.*

§ 19. (1) *Ročná percentuálna miera nákladov spojených s úverom predstavuje súčasné a budúce celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom (úroky, iné priame alebo nepriame náklady, provízie, odmeny akéhokoľvek druhu vrátane odmien za uzavretie zmluvy, na ktoré majú nárok sprostredkovatelia), vyjadrené ako percento ročne z celkovej výšky poskytnutého úveru.*

(2) [výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov]

(3) [Pri výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov sa nezohľadňujú nasledujúce poplatky: 1. poplatky, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za nedodržanie akýchkoľvek záväzkov ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere, 2. iné poplatky, než je kúpna cena, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť za kúpu tovaru alebo služby, 3. poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, poplatky za použitie platobného prostriedku, ktorý umožňuje platby v súvislosti s vyplatením alebo splatením úveru, a pod.]

(4) *Ročná percentuálna miera nákladov nemôže byť vyššia než päťnásobok zákonnej sadzby úrokov z omeškania v levoch alebo v cudzej mene, ktorá bola stanovená rozhodnutím Rady ministrov Bulharskej republiky.*

(5) *Zmluvné podmienky, ktoré prekračujú rámec zmluvných podmienok uvedených v odseku 4, sa považujú za neplatné.*

(6) *Pri platbách založených na zmluvách, ktoré obsahujú podmienky, ktoré boli podľa odseku 5 vyhlásené za neplatné, sa sumy vyplatené nad rámec limitu stanoveného v odseku 4 započítajú na nasledujúce splátky úveru.*

§ 20. (1) *Práva, ktoré majú spotrebiteľia podľa tohto zákona, sa nesmú obmedziť. Každá dohoda, ktorá vopred vylučuje alebo obmedzuje práva spotrebiteľov, je neúčinná.*

(2) *Vzdanie sa práv, ktoré majú spotrebiteľia podľa tohto zákona, je neúčinné.*

(3) [nepripustnosť vylúčenia ochrany poskytovanej spotrebiteľovi podľa tohto zákona alebo podľa právneho poriadku iného členského štátu EÚ, ak zmluva priamo súvisí s územím Bulharskej republiky alebo s územím iného členského štátu alebo viacerých členských štátov].

§ 21. (1) *Každá podmienka v zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorá má za cieľ alebo následok obídienie požiadaviek tohto zákona, je neplatná.*

(2) *Každá podmienka v zmluve o spotrebiteľskom úvere s fixnou úrokovou sadzbou, ktorá stanovuje vyššiu náhradu škody pre veriteľa, než je stanovené v § 32 ods. 4, je neplatná.*

§ 22. [iné prípady neplatnosti]

§ 23. *Ak bola zmluva o spotrebiteľskom úvere vyhlásená za neúčinnú, spotrebiteľ vráti len čistú sumu úveru a nie je povinný zaplatiť nijaké úroky alebo iné náklady spojené s úverom.*

§ 24. *Na zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa uplatnia aj ustanovenia § 143 až 148 zákona o ochrane spotrebiteľov.*

4. Zakon za zaščita na potrebitelite (zákon o ochrane spotrebiteľa, ďalej len „ZZP“)

§ 143. *(účinný do 23. decembra 2019) Nekalá podmienka v spotrebiteľskej zmluve je každá dohoda, ktorá napriek požiadavke dobrej viery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach predajcu alebo dodávateľa a spotrebiteľa vzniknutých na základe zmluvy na úkor spotrebiteľa tým, že*

1. *[obmedzuje zodpovednosť predajcu alebo dodávateľa v prípade smrti alebo zranenia spotrebiteľa spôsobeného konaním alebo opomenutím predajcu alebo dodávateľa],*

2. *vylučuje alebo obmedzuje zákonné nároky, ktoré má spotrebiteľ voči predajcovi alebo dodávateľovi alebo inej osobe v prípade nesplnenia, čiastočného nesplnenia alebo nedostatočného splnenia zmluvných záväzkov, vrátane vylúčenia možnosti započítania so vzájomnou pohľadávkou voči predajcovi alebo dodávateľovi,*

3. *viaže poskytovanie služieb predajcom alebo dodávateľom na podmienku, ktorej splnenie závisí len od jeho vlastnej vôle,*

4. *[priznáva zádržné právo len predajcovi alebo dodávateľovi, ale nie spotrebiteľovi, ak nedôjde k uzavretiu alebo splneniu zmluvy],*

5. *vyžaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú náhradu škody alebo zmluvnú pokutu,*

6. *opravňuje predajcu alebo dodávateľa, aby sa podľa voľného uváženia zbavil svojich záväzkov, ak sa rovnaké právo neposkytne aj spotrebiteľovi, a ponechal si sumy zaplatené za služby, ktoré ešte neposkytol, ak sám odstúpi od zmluvy,*

7. *umožňuje predajcovi alebo dodávateľovi vypovedať zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez výpovednej doby okrem prípadov, keď sú vážne dôvody na takéto vypovedanie,*

8. *určuje neprimerane krátku lehotu na udelenie konkludentného súhlasu spotrebiteľa s predĺžením zmluvy, ak spotrebiteľ nevyjadrí nesúhlas,*

8a. *stanovuje, že zmluva na dobu určitú sa automaticky predĺži, ak spotrebiteľ nevyhlási, že ju chce ukončiť, pričom termín na vyjadrenie spotrebiteľovej vôle nepredĺžiť zmluvu je neprimerane skorý,*

9. *vyžaduje, aby spotrebiteľ súhlasil s podmienkami, s ktorými sa nemohol oboznámiť pred uzavretím zmluvy,*

10. *[umožňuje predajcovi alebo dodávateľovi jednostranne meniť zmluvné podmienky bez dôvodu, ktorý je uvedený v zmluve],*

11. *[umožňuje predajcovi alebo dodávateľovi jednostranne meniť bez dôvodu akékoľvek vlastnosti výrobku],*

12. *[stanovuje, že cena sa určuje v okamihu dodania tovaru alebo poskytnutia služby, alebo umožňuje predajcovi alebo dodávateľovi zvýšiť túto cenu bez toho, aby sa spotrebiteľovi v tomto prípade poskytlo právo odstúpiť od zmluvy],*

13. *[priznáva predajcovi alebo dodávateľovi výlučné právo vykladať zmluvné podmienky],*

14. *stanovuje, že spotrebiteľ si musí splniť záväzky, aj keď si predajca alebo dodávateľ nesplní záväzky,*

15. *stanovuje, že predajca alebo dodávateľ môže previesť svoje práva a povinnosti vyplývajúce zo zmluvy bez súhlasu spotrebiteľa, ak to môže viesť k obmedzeniu záruk pre spotrebiteľa,*

16. *[neposkytuje spotrebiteľovi právo alebo mu bráni v uplatňovaní práva podať žalobu alebo akýkoľvek iný prostriedok nápravy, neprimerane obmedzuje jeho prístup k dôkazom alebo mu ukladá dôkazné bremeno],*

17. *[obmedzuje zodpovednosť predajcu alebo dodávateľa za záväzky prevzaté jeho zástupcami],*

18. *neposkytuje spotrebiteľovi možnosť posúdiť ekonomické následky uzavretia zmluvy,*

19. *stanovuje podobné podmienky.*

§ 143. *(v znení zmenenom prostredníctvom DV č. 100 z roku 2019) (1) Nekalá podmienka v spotrebiteľskej zmluve je dohoda na úkor spotrebiteľa, ktorá napriek požiadavke dobrej viery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach predajcu alebo dodávateľa a spotrebiteľa vzniknutých na základe zmluvy.*

(2) *Nekalá je podmienka, ktorá*

1. *[... znenie zhodné s § 143 bodom 1 pred zmenou, pozri vyššie],*

2. *[... znenie zhodné s § 143 bodom 2 pred zmenou, pozri vyššie],*

3. [... znenie zhodné s § 143 bodom 3 pred zmenou, pozri vyššie],
4. [... znenie zhodné s § 143 bodom 4 pred zmenou, pozri vyššie],
5. [... znenie zhodné s § 143 bodom 5 pred zmenou, pozri vyššie],
6. [... znenie zhodné s § 143 bodom 6 pred zmenou, pozri vyššie],
7. [... znenie zhodné s § 143 bodom 7 pred zmenou, pozri vyššie],
8. [... znenie zhodné s § 143 bodom 8 pred zmenou, pozri vyššie],
9. [stanovuje, že zmluva na dobu určitú sa automaticky predĺži, ak spotrebiteľ nevyhlási, že ju chce ukončiť],
10. [predtým bod 9, pozri vyššie],
11. [predtým bod 10, pozri vyššie],
12. [predtým bod 11, pozri vyššie],
13. [predtým bod 12, pozri vyššie],
14. [predtým bod 13, pozri vyššie],
15. [predtým bod 14, pozri vyššie],
16. [predtým bod 15, pozri vyššie],
17. [predtým bod 16, pozri vyššie],
18. [predtým bod 17, pozri vyššie],
19. [predtým bod 18, pozri vyššie],
20. [predtým bod 19, pozri vyššie].

§ 144. (1) [§ 143 ods. 2 bod 7 sa neuplatní, ak si dodávateľ finančných služieb vyhradí právo jednostranne vypovedať zmluvu na dobu neurčitú bez výpovednej doby, ak na to má právny dôvod.]

(2) [§ 143 ods. 2 bod 11 sa neuplatní na podmienky, podľa ktorých: 1. si dodávateľ finančných služieb vyhradí právo zmeniť úrokovú sadzbu, ktorú má zaplatiť spotrebiteľ alebo na ktorú má spotrebiteľ nárok, alebo sumu iných poplatkov za finančné služby bez oznámenia, ak na to má právny dôvod, 2. si dodávateľ finančných služieb vyhradzuje právo jednostranne zmeniť podmienky zmluvy na dobu neurčitú.]

(3) [§ 143 ods. 2 bod 7, 11 a 13 sa neuplatní v prípade: 1. transakcií s prevoditeľnými cennými papiermi, finančnými nástrojmi a inými tovarmi alebo

službami, ktorých cena je závislá od pohybu kurzov alebo indexov na burze cenných papierov alebo od výšky úrokovej sadzby na kapitálovom trhu, 2. zmlúv o nákupe alebo predaji zahraničnej meny.]

(4) [§ 143 ods. 2 bod 13 sa neuplatní na doložky cenových indexov.]

§ 145. (1) *Nekalá povaha zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, ktoré sú predmetom zmluvy, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky tej istej zmluvy alebo inej zmluvy, od ktorej táto zmluva závisí.*

(2) *Hodnotenie nekalej povahy podmienok sa nevzťahuje ani na vymedzenie hlavného predmetu zmluvy, ani na primeranosť medzi cenou a odmenou na jednej strane a tovarom a službami, ktoré sa majú dodať alebo poskytnúť ako protihodnota na druhej strane, pokiaľ sú tieto podmienky formulované jasne a zrozumiteľne.*

§ 146. (1) *Nekalé podmienky v zmluvách sú neplatné, pokiaľ neboli individuálne dohodnuté.*

(2) až (4) [V týchto ustanoveniach sa uvádza, kedy podmienky neboli individuálne dohodnuté, a ako sa má táto okolnosť preukázať.]

(5) *Existencia nekalých podmienok v spotrebiteľskej zmluve nemá za následok jej neplatnosť, ak zmluva môže ďalej existovať aj bez týchto podmienok.*

§ 147. (1) *Podmienky v zmluvách, ktoré sa ponúkajú spotrebiteľom, musia byť sformulované jasne a jednoznačne.*

(2) *Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa.*

...

§ 147a. (1) *Pri uzavretí spotrebiteľskej zmluvy sú všeobecné obchodné podmienky, ktoré sú súčasťou zmluvy, pre spotrebiteľa záväzné len v prípade, ak mu boli poskytnuté a súhlasil s nimi.*

(2) *Súhlas spotrebiteľa so všeobecnými obchodnými podmienkami sa musí potvrdiť podpisom.*

(3) až (5) [Tieto ustanovenia upravujú preukázanie odovzdania podpísaného vyhotovenia všeobecných obchodných podmienok predajcu alebo dodávateľa spotrebiteľovi a jeho súhlas s týmito podmienkami].

§ 147b. (1) *Predajca alebo dodávateľ je povinný informovať spotrebiteľa o každej zmene všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú súčasťou zmluvy, do*

siedmich dní od tejto zmeny prostredníctvom telefónneho čísla alebo e-mailovej alebo korešpondenčnej adresy uvedenej spotrebiteľom.

(2) až (5) [ďalšie úkony zmluvných strán v prípade zmeny všeobecných obchodných podmienok]

§ 148. (1) Komisia na ochranu spotrebiteľa:

1. až 4. [právomoci Komisie na ochranu spotrebiteľa v prípade nekalých podmienok vo vopred sformulovaných štandardných zmluvách]

(2) až (4) [právomoci Komisie na ochranu spotrebiteľa v prípade nekalých podmienok vo vopred sformulovaných štandardných zmluvách]

5. Výkladový rozsudok Värchoven kasacionen säd (Najvyšší kasačný súd, Bulharsko) č. 4, OSGTK [Spoločná komisia civilných a obchodných senátov], z 18. júna 2014, bod. 2.b. Súd rozhodol: „*Ako sa výslovne uvádza v znení § 410 ods. 1 GPK, návrh musí spĺňať požiadavky uvedené v § 127 ods. 1 GPK, t. j. musí obsahovať údaje o okolnostiach, z ktorých vyplýva pohľadávka. V tomto zmysle je presná konkretizácia pohľadávky, pokiaľ ide o dôvod a výšku, podmienkou riadneho návrhu ako základu na vydanie platobného rozkazu. V prípade, ak v návrhu nie je dostatočne konkretizovaný jeho právny dôvod, treba ho zamietnuť. Súd, ktorý rozhoduje o návrhu na vydanie platobného rozkazu, nemôže vyvodit' právny dôvod z listín pripojených k návrhu. Je to odôvodnené tým, že súd v konaní o vydaní platobného rozkazu podľa § 410 GPK nevykonáva dokazovanie (cieľom konania nie je určenie existencie pohľadávky ako takej, ale len preskúmanie, či je pohľadávka sporná), a preto z príloh k návrhu nemožno vyvodit' nijaké závery týkajúce sa existencie pohľadávky alebo jej právneho dôvodu. V prípade § 417 GPK, v ktorom súd rozhoduje na základe listiny predloženej navrhovateľom, je však určenie právneho dôvodu a predmetu pohľadávky na základe tejto listiny prípustné, keďže táto listina sa v zmysle zákonnej úpravy povinne musí pripojiť k návrhu, na základe ktorého sa vydá exekučný príkaz, pričom podmienkou jeho vydania je existencia vykonateľného nároku, ktorý preukazuje práve táto listina.*“

6. Rozhodnutia Sofijski gradski säd (Mestský súd Sofia, Bulharsko; ďalej len „SGS“) vydané v podobných prípadoch, proti ktorým nie je prípustný opravný prostriedok: uznesenie [z] 30. júna 2020, uznesenie z 27. novembra 2020 a ďalšie uznesenia. V konaní o sťažnosti spoločnosti „Profi Kredit Bulgaria“ EOOD proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na vydanie platobného rozkazu podľa § 410 GPK z dôvodu pohľadávok vyplývajúcich zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorej súčasťou bola podmienka týkajúca sa „odmeny za nákup balíka doplnkových služieb“, súd konštatoval, že táto podmienka je neplatná podľa § 10a ods. 2 a § 19 ods. 4 ZPK. SGS následne rozhodol, že právna úprava obsiahnutá v § 76 ods. 2 ZZD sa uplatní na sumy, ktoré dlžník zaplatil okrem iného na úhradu pohľadávok, ktoré sú z dôvodu nekalej povahy týchto podmienok neplatné.

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Predmetom konania je návrh spoločnosti Profi Kredit Bulgaria EOOD, založenej podľa bulharského práva (ďalej len „Profi Kredit“), z 21. októbra 2020 na vydanie platobného rozkazu z dôvodu peňažnej pohľadávky podľa § 410 GPK proti dlžníkovi T. I. T., bulharskému štátnemu príslušníkovi, na celkovú sumu 5 218,69 leva (BGN) (cca 2 609 eur), ktorá sa skladá z istiny vo výške 2 035,34 BGN, zmluvných úrokov za obdobie od 11. júla do 11. augusta 2020 vo výške 1 160,46 BGN, odmeny za nákup balíka doplnkových služieb vo výške 1 765,61 BGN, úrokov z omeškania za obdobie od 12. apríla 2018 do 11. augusta 2020 vo výške 212,17 BGN, ako aj úrokov z omeškania za obdobie od 11. augusta 2020 do 19. októbra 2020 vo výške 45,11 BGN.
- 2 Profi Kredit vo svojom návrhu uviedla, že uplatnené pohľadávky vyplývajú zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi zmluvnými stranami 29. decembra 2017, ktorá je pripojená k návrhu. Ďalej uviedla, že dlžník zaplatil 11 splátok a dostal sa do omeškania. Podľa uvedenej spoločnosti bola následne 11. augusta 2020 vyhlásená predčasná splatnosť úveru, o čom bol spotrebiteľ informovaný.
- 3 Súd opatrením z 9. novembra 2020 s prihliadnutím na povinnosť *ex officio* preskúmať nekalú povahu podmienky, ak sú splnené príslušné skutkové podmienky, ktorá mu vyplýva z § 411 ods. 2 bodu 3 GPK a ktorá bola zavedená judikatúrou Súdneho dvora (C-147/16 a C-243/08), rozhodol, že podľa listín predložených v konaní je pravdepodobné, že podmienky týkajúce sa balíka doplnkových služieb sú nekalé. Konštatoval, že zmluvný vzťah medzi zmluvnými stranami v konkrétnom prípade predstavuje zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 1 ZPK, a preto sa uplatnia ustanovenia ZPK, resp. ustanovenia ZZP. Vo veci samej súd rozhodol, že balík doplnkových služieb dohodnutý v bode V zmluvy, v súvislosti s ktorým bola uzavretá samostatná dohoda, ... zahŕňa zaplatenie odmeny vo výške 2 292,48 BGN, pričom služby, ktoré sa majú za túto cenu poskytnúť, nie sú taxatívne vymenované, ako je to predpísané v kogentných ustanoveniach ZPK. Okrem toho podľa súdu ceny za tieto služby v rozpore s § 10a ods. 4 ZPK nie sú jednotlivo uvedené, a to ani v dohode. Súd ďalej uviedol, že odmena sa platí preventívne, teda platí sa len za „možné poskytnutie“ služieb, bez ohľadu na to, či sa niektorá z týchto služieb počas doby platnosti zmluvy využije. Podľa súdu je totiž v preambule dohody uvedené, že nárok na odmenu za poskytnutie uvedených doplnkových služieb vzniká podpísaním zmluvy, pričom existuje v plnej výške, aj keď sa žiadna z týchto služieb nevyužije. Súd uviedol, že podľa pripojeného splátkového kalendára musel dlžník 36 mesiacov platiť za niečo, čo nevyužil. Vnútroštátny súd cituje rozsudok Súdneho dvora zo 16. júla 2020 vo veci C-686/19 týkajúci sa pojmu „celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom“ uvedeného v článku 3 písm. g) smernice 2008/48/ES. Podľa názoru súdu je pravdepodobné, že sporná dohoda je nekalá na úkor spotrebiteľa v zmysle § 143 ZZP, ktorý sa uplatní v konkrétnom prípade, [čo] spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach predajcu alebo dodávateľa a spotrebiteľa

vzniknutých na základe zmluvy, a preto treba návrh čiastočne zamietnuť, pokiaľ ide o odmenu za nákup balíka doplnkových služieb vo výške 1 765,61 BGN.

- 4 Súd ďalej s prihliadnutím na informáciu, ktorú poskytla navrhovateľka, že dlžník uskutočnil 11 platieb, a na výšku požadovaných súm rozhodol, že dlžník spolu zaplatil sumu 1 988,69 BGN, ktorá sa má podľa poradia, ktoré je takto stanovené v § 76 ods. 2 ZZD, použiť na splatenie úrokov z úveru a následne istiny. Na základe výšky súm požadovaných v návrhu treba podľa súdu konštatovať, že tieto sumy boli započítané aj na uplatnené pohľadávky vyplývajúce z balíka doplnkových služieb, hoci sa mali započítať na ostatné splátky. Podľa súdu bolo teda týmito platbami v súlade s § 76 ods. 2 ZZD – pokiaľ ide o istinu – uhradených 16 celých splátok a časť 17. splátky (splatnej 11. júna 2019) a – pokiaľ ide o úroky – 17 celých splátok. Súd uviedol, že v dôsledku toho boli splatené úroky vo výške 1 206,06 BGN, ako aj istina vo výške 782,63 BGN, a preto bolo ešte potrebné uhradiť istinu vo výške 1 617,37 BGN, ako aj úroky vo výške 609,9 BGN. V súvislosti s úrokmi z omeškania, ktoré boli uplatnené za obdobie od 12. apríla 2018 do 19. októbra 2020 (v celkovej výške 257,28 BGN), súd rozhodol, že sú odôvodnené, pokiaľ ide o obdobie od 11. júna 2019 (so zreteľom na započítanie platieb podľa § 76 ods. 2 ZZD na nasledujúce splátky) do 19. októbra 2020. Súd určil ich výšku podľa § 162 GPK na 204,53 BGN. Pokiaľ ide o rozdiel prekračujúci uvedenú sumu oproti požadovaným 257,28 BGN (teda 52,75 BGN), súd rozhodol, že návrh treba zamietnuť. Súd s týmto odôvodnením podľa § 411 ods. 2 bodu 3 GPK čiastočne zamietol návrh spoločnosti Profi Kredit na vydanie platobného rozkazu podaný 21. októbra 2020.
- 5 Sofijski rajonen sad (Okresný súd Sofia, Bulharsko; ďalej len „SRS“) v platobnom rozkaze z 9. novembra 2020 na neverejnom prípravnom zasadnutí, ktoré sa konalo v tento deň, konštatoval, že sú splnené podmienky na vyhovie návrhu, a to aj na základe § 411 ods. 3 GPK, a rozhodol, že dlžník je povinný zaplatiť veriteľovi, spoločnosti Profi Kredit, sumu 1 617,37 BGN, ktorá sa skladá z nasledujúcich položiek: istina vyplývajúca zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere z 29. decembra 2017, spolu so zákonnými úrokmi od 21. októbra 2020 do splatenia istiny, úroky z úveru vo výške 609,90 BGN za obdobie od 11. júla 2019 do 11. augusta 2020, náhrada škody za omeškanie vo výške zákonných úrokov 204,53 BGN za obdobie od 11. júna 2019 do 19. októbra 2020, ako aj trovy konania tvorené súdnymi poplatkami vo výške 48,63 BGN a trovami právneho zastúpenia vo výške 23,30 BGN.
- 6 Navrhovateľka Profi Kredit podala proti opatreniu SRS z 9. novembra 2020 sťažnosť na SGS. SGS uznesením zo 16. februára 2021 rozhodol, že súd musí podľa § 411 ods. 2 bodu 3 GPK návrh na vydanie platobného rozkazu zamietnuť, ak je tento návrh založený na nekalej podmienke v spotrebiteľskej zmluve alebo ak existuje dôvodné podozrenie, že je založený na takej podmienke. Súd, ktorý rozhodoval o sťažnosti, považoval námietku sťažovateľky, podľa ktorej prvostupňový súd nemá právomoc skúmať účinnosť zmluvných podmienok, za nedôvodnú, keďže tento súd môže *ex officio* a bez odporu dlžníka konštatovať, že zmluvné podmienky sú v rozpore so zákonom alebo s dobrými mravmi, pričom

táto povinnosť mu vyplýva z § 411 ods. 2 bodu 2 GPK. SGS uviedol, že ďalší argument poskytuje judikatúra Súdneho dvora EÚ, podľa ktorej vnútroštátny súd musí *ex offico* skúmať nekalú povahu zmluvných podmienok, ktoré patria do pôsobnosti smernice 93/13, a tým napraviť ich nekalú povahu. Čo sa týka veci samej, súd, ktorý rozhodoval o sťažnosti, vychádzal z toho, že súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je nekalá podmienka, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ zaplatil veriteľovi odmenu za poskytnutie doplnkových služieb.

- 7 Súd, ktorý rozhodoval o sťažnosti, ďalej rozhodol, že sťažnosť je v zostávajúcej časti dôvodná, lebo súd je podľa § 410 GPK povinný vydať platobný rozkaz, ak sú splnené podmienky stanovené v GPK [výpočet týchto podmienok]. Súd, ktorý rozhodoval o sťažnosti, uviedol, že výnimky sú stanovené v § 411 ods. 2 bodoch 1 až 5 GPK. Podľa jeho názoru cieľom konania nie je určenie existencie pohľadávky ako takej, ale len preskúmanie, či je pohľadávka sporná. Preto sa súd, ktorý rozhodoval o sťažnosti, domnieva, že preskúmanie existencie uplatnenej pohľadávky nepatrí k právomociam súdu. Podľa jeho názoru treba túto otázku objasniť v konaní o žalobe podanej veriteľom podľa § 422 GPK, pokiaľ dlžník uplatní svoje právo podať odpor podľa § 414. Súd, ktorý rozhodoval o sťažnosti, konštatoval, že rozhodnutie prvostupňového súd zamietnuť časť uplatnenej istiny vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, úrokov z úveru a úrokov z omeškania z dôvodu neplatnosti podmienky týkajúcej sa balíka doplnkových služieb a platieb, ktoré dlžník uhradil a ktoré boli započítané podľa § 76 ods. 2 ZZD, je nesprávne, keďže prekračuje jeho právomoci týkajúce sa preskúmania [pri] vydávaní platobného rozkazu. Nároky na zaplatenie istiny a úrokov boli v návrhu podľa súdu, ktorý rozhodoval o sťažnosti, dostatočne konkretizované, pokiaľ ide o ich dôvod a výšku, a ak nie je splnená žiadna z podmienok uvedených v § 411 ods. 2 bodoch 1 až 3 GPK, sú splnené podmienky na vydanie platobného rozkazu podľa § 410 GPK. Súd, ktorý rozhodoval o sťažnosti, uviedol, že otázka, či platobná povinnosť existuje v celom rozsahu, je predmetom skúmania v rámci prípadného nadväzujúceho konania o určovacej žalobe podľa § 422 GPK. [zopakovanie súm]
- 8 Z týchto dôvodov SGS potvrdil opatrenie SRS z 9. novembra 2020 v časti, v ktorej bol zamietnutý návrh spoločnosti Profi Kredit týkajúci sa sumy 1 765,61 BGN, ktorá sa skladala z odmeny za balík doplnkových služieb. V zostávajúcej časti toto opatrenie zrušil a rozhodol takto: „*Je potrebné vydať platobný rozkaz podľa § 410 GPK v prospech spoločnosti Profi Kredit Bulgaria proti dlžníkovi na sumu 417,97 BGN (rozdiel medzi celou uplatnenou istinou vo výške 2 035,34 BGN vyplývajúcou zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere z 29. decembra 2020 a už priznanou sumou 1 617,37 BGN), sumu 550,56 BGN (rozdiel medzi celými uplatnenými úrokmi z úveru za obdobie od 11. júla 2019 do 11. augusta 2020 vo výške 1 160,46 BGN a už priznanou sumou 609,90 BGN) a sumu 52,75 BGN (rozdiel medzi celými uplatnenými úrokmi z omeškania za obdobie od 12. apríla 2018 do 19. októbra 2020 vo výške 257,28 BGN a už priznanou sumou 204,53 BGN za obdobie od 11. júna 2019 do 19. októbra 2020), spolu so zákonnými úrokmi z istiny od 21. októbra 2020 až do úplného zaplatenia, ako aj dodatočnými trovami vo výške 96,38 BGN, ktoré sa skladajú zo zaplateného súdneho poplatku*

a odmeny právneho zástupcu“. Súd, ktorý rozhodoval o sťažnosti, týmto uznesením, proti ktorému nie je prípustný opravný prostriedok, vrátil vec SRS na ďalšie konanie s pokynom, aby vydal platobný rozkaz, ktorý bude v súlade s týmto uznesením.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 9 Navrhovateľka sa domáha vydania platobného rozkazu z dôvodu peňažnej pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Keďže účastníkom konania o vydaní platobného rozkazu je až do vydania platobného rozkazu len navrhovateľ, dlžník, ktorý je spotrebiteľom, sa nevyjadril. Odôvodnenia súdov, ktoré vo veci rozhodovali, sa čiastočne odlišujú, pokiaľ ide v prvom rade o rozsah ochrany spotrebiteľa a konkrétnejšie o otázku, ako si súd musí splniť povinnosť zabrániť ďalšiemu uplatňovaniu následkov nekalých podmienok.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 10 Zo skutkového stavu v prejednávanej veci vyplýva toto: Bol podaný návrh na vydanie platobného rozkazu podľa § 410 GPK. Účastníkom tohto konania je podľa vnútroštátneho práva až do vydania rozhodnutia len navrhovateľ. Navrhovateľ sa podaným návrhom domáha vydania platobného rozkazu (súdne rozhodnutie, ktorým súd uloží dlžníkovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi súdom priznané pohľadávky) z dôvodu pohľadávok vyplývajúcich zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Všetky súdy, ktoré majú právomoc rozhodovať v tejto veci, vyjadrili dôvodné podozrenie, že časti nárokov sú založené na nekalých podmienkach, ktoré zvyšujú hodnotu pohľadávok vyplývajúcich zo zmluvy o úvere. Podľa informácií, ktoré poskytla navrhovateľka, dlžník (spotrebiteľ) uskutočnil platby, ktoré boli použité okrem iného na úhradu pohľadávok založených na nekalých podmienkach.
- 11 Ak – ako SGS uznal v iných rozhodnutiach – by sa platby založené na nekalých podmienkach podľa § 19 ods. 6 ZPK mali započítavať na neuhradené pohľadávky vyplývajúce zo zmluvy o úvere (istina a úroky), t. j. ak by muselo dôjsť k povinnému započítaniu, pokiaľ by sa zmluvná podmienka, na základe ktorej spotrebiteľ uskutočnil platbu, považovala za nekalú, v prípade vydania súdneho platobného rozkazu by nebolo potrebné, aby spotrebiteľ podal odpor podľa § 414 GPK, resp. aby sa uskutočnilo konanie o žalobe, v ktorom môže spotrebiteľ uplatniť svoje právo na započítanie. Vnútroštátny súd v tejto súvislosti cituje body 1 a 2 výroku rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-243/08.
- 12 Súd, ktorý podáva návrh na začatie prejudiciálneho konania, považuje za dôležité určiť, či vnútroštátny súd v prípade, ak má v konaniach, ktorých účastníkom nie je spotrebiteľ, podozrenie, preskúma nekalú povahu určitej zmluvnej podmienky a sú splnené príslušné právne a skutkové podmienky, **musí v celom rozsahu zamietnuť** návrh na vydanie platobného rozkazu podľa § 410 GPK alebo ho **musí čiastočne zamietnuť**, pokiaľ ide o konkrétnu zmluvnú podmienku, pričom *ex*

offo zohľadní **následky** nekalej povahy tejto podmienky, ak sú dostupné informácie o platbách založených na tejto podmienke, a či je súd viazaný pokynmi súdu vyššieho stupňa, ktorý napriek tomu, že označí určitú zmluvnú podmienku za nekalú, prikáže vydať platobný rozkaz podľa § 410 GPK, čím v zásade nezohľadní časť následkov nekalej povahy tejto podmienky. Táto posledná uvedená skutočnosť súvisí so zaručením účinných prostriedkov nápravy pre spotrebiteľov, keďže vnútroštátne právo pripúšťa započítanie pohľadávok len v prípade uplatnenia subjektívneho práva a len výnimočne podľa § 19 ods. 6 ZPK. Z toho dôvodu: Ak článok 6 ods. 1 smernice 93/13/EHS vyžaduje, aby súd v konaniach, ktorých účastníkom nie je dlžník, *ex offo* neuplatnil určitú zmluvnú podmienku, lebo má podozrenie, že je nekalá, vo vzťahu k spotrebiteľovi, ale nevyžaduje, aby zamietol návrh na vydanie súdneho rozhodnutia, ktorým sa uloží povinnosť zaplatiť určitú sumu, v celom rozsahu, ale len čiastočne, musí súd, ak sú dostupné informácie o platbe spotrebiteľa založenej na nekalej podmienke, *ex offo* zohľadniť následky nekalej povahy tejto podmienky, pričom podľa vnútroštátneho práva je prípustné analogické uplatnenie § 19 ods. 6 ZPK v spojení s § 76 ods. 2 ZZD, ku ktorému v podobných, už citovaných veciach aj došlo?

- 13 Existuje záujem na podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania týkajúceho sa výkladu, keďže doterajšia judikatúra Súdneho dvora Európskej únie neobsahuje odpovede na konkrétne položené otázky. Z existujúcej a citovanej judikatúry Súdneho dvora jednoznačne nevyplýva, či tento výklad zahŕňa uvedené otázky. Z týchto dôvodov vnútroštátny súd musí požiadať Súdny dvor, aby rozhodol o prejudiciálnych otázkach položených v tomto návrhu, a na základe článku 267 druhého odseku ZFEÚ prerušiť konanie vo veci samej.